

Peter
Mayle

O LANÝŽÍCH,
ŠAMPAŇSKÉM
A JINÝCH POŽITCÍCH

Peter Mayle

O LANÝŽÍCH, ŠAMPAŇSKÉM A JINÝCH POŽITCÍCH

Czech edition © Argo, 2016

Copyright © 1991, 1992 Escargot Production Ltd

Translation © Zuzana Krulichová, 2016

Cover photo © TunedIn by Westend61

ISBN 978-80-257-1631-1

Panu Martinu Beiserovi, jehož laskavá podpora se vzhledem k mým útratám dá srovnat jen s jeho nezlomnou statečností.

Obsah

Úvod	...	9
1 O jednom pánském fetiši	...	13
2 O černém komfortu	...	19
3 O nejnákladnější vášni ze všech	...	25
4 O tom, jak se (ne)soudit	...	31
5 O tom, na které straně nosíte	...	37
6 O milionářské houbě	...	43
7 O krásných starých věcech	...	51
8 O služebnictvu	...	57
9 O lakomci z Vánoční koledy jen v dobrém	...	63
10 O tom, jak se bohatí udržují v teple	...	69
11 O ústech plných černých perel	...	75
12 O tom, jak získat perfektní druhý domov	...	83
13 O pravých doutnicích havana	...	89
14 O návštěvách	...	95
15 O košilích de luxe	...	101
16 O kouzlení s hrozny	...	107
17 O novoročních předsevzetích	...	115
18 O hotelu na míru	...	121
19 O sladové whisky	...	133
20 O spisovatelském návyku	...	139
21 O krmení ruky, která vás kouše	...	145
22 O soukromém letadle	...	153
23 O pravém skládacím klobouku za tisíc dolarů	...	159
24 O Manhattanu	...	165
25 A nakonec o cher ami	...	171

Úvod

Podle mého se už většina z nás rodí se skrytými sklony k extravaganci, s touhou po větším a lepším, číhající kdesi v našich genech a připravenou vytrysknout, kdykoli se na nás usměje štěstí nebo nám přistane dostatečný obnos na účtu. Jak jinak se dá vysvětlit, že existují ženy, které si pořád kupují nové boty, ačkoli jich doma mají už 399 párů, že si někdo pořídí druhou helikoptéru, pátý dům, tucet nových dekorativních polštářků, sud plný kaviáru nebo obří lahev šampaňského? Kdo tohle všechno potřebuje? Kdo to kupuje? A proč?

Zjistit, za co bohatí lidé utrácejí, mě lákalo už dlouho. Především jsem chtěl vědět, zda ten luxus stojí za to. Vydávají své peníze za něco skutečně mimořádného, anebo jim opravdové potěšení přináší ono hučení v žilách, euforický pocit, že mohou mít cokoli a kdykoli se jim toho zachce, ať to stojí co to stojí? Tahle otázka se mi na mysl vracela pokaždé, když jsem hloubal nad vyúčtováním od American Express.

Jednoho dne však osud zařídil, abych na své otázky dostal odpověď. Pan Martin Beiser z časopisu GQ, muž s pevnou vírou a téměř nevyčerpatelným rozpočtem, se kdesi doslechl o mém vědeckém zájmu o ty nejlepší věci, jež život údajně nabízí, a byl natolik laskav, že mne vyslal do světa na výzvědy. Jen jděte, řekl mi, a splyňte s boháči, jako byste byl jedním z nich. Dělejte to co oni (za předpokladu, že vám to nejdřív schválí v účtárně), a podávejte nám o tom zprávy.

Bylo by asi vhodné říct tu pro začátek pár slov o tom, v jakých podmínkách sám žiji. Jsou skromné. Vlastním jeden

dům, jedno auto, jeden bicykl a čtyři zřídka kdy nošené obleky. Jelikož mám to štěstí, že bydlím ve venkovské oblasti na jihu Francie, jídlo a víno je tu dobré a nepříliš drahé. Ani mé neřešti nejsou příliš nákladné, nejvíc peněz utratím za knihy. Netoužím vlastnit jachtu, závodního koně, osobního sluhu, nebo dokonce krokodýlí diplomatku s měděným kováním a bezpečnostním zámekem ani žádný majetek, jenž polyká spoustu peněz – například vinici v Bordeaux nebo sbírku impresionistických obrazů. Všechny tyto nádherné věci dokážu obdivovat a ocenit, ale nehodlám je vlastnit. Podle mě přinášejí víc škody než užitku. Může to skončit tak, že budou vlastnit ony vás.

Tohle mi došlo jednoho večera před pár lety, když jsem byl na návštěvě u jedněch okouzlujících lidí, kteří trpěli abnormálním bohatstvím. Jeden z hostů – když o tom teď tak přemýšlím, možná jsem to byl já sám – náhodou zavadil v obývacím pokoji o těžký pozlacený rám jakéhosi temného obrazu. Rozezněl se alarm, a než jsme mohli zasednout k večeři, museli majitelé přivolat bezpečnostní službu a ujistit ji, že se nic nestalo. Při večeři se naše hostitelka rozprávěla o dalším každodenním problému, tentokrát s příbory. Byly to krásné starožitné stříbrné příbory, zcela nenahraditelné a pojištěné na vysokou částku – dědictví nevyčíslitelné hodnoty. Pojistka však byla platná pouze za podmínky, že budou příbory v době mimo službu uschovány v sefku, a tak musely být všechny nože, vidličky a lžice po každém jídle spočítány a poté uloženy pod zámek.

Můžete namítnout, že to jsou jen drobné nedostatky jinak záviděníhodného a dokonale šťastného života, jehož si bohatí lidé od narození užívají. Ale poté, co jsem občas přimáčkli nos na sklo a pozoroval je, si vůbec nejsem jistý, že si život užívají tak, jak se my ostatní domníváme. Proč? *Protože není ksakru vždycky všechno přesně tak, jak má být.*

V přímé úměře k vynaloženým penězům se zvyšuje i očekávání, a utrácíte-li velké částky, očekáváte dokonalost. A protože život bývá často chaotický a hodně věcí závisí na

chování poruchového vybavení (služebnictva), dokonalost je vzácná. Po nějakém čase si tuto skutečnost každý boháč uvědomí a začne vyhledávat problémy. Pozoroval jsem je při tom. Maličkosti, které my bychom považovali za triviální, získávají u nich na nesmírné důležitosti – vajíčko k snídani se nedá jíst, protože není dostatečně uvařené, hedvábná košile se nedá obléci, protože je v jednom místě nepatrně pomačkaná, šofér je nesnesitelný, protože se zase cpal česnekem, a vrátný je buď nedostatečně pozorný, nebo naopak příliš vlezlý – seznam rozčilujících skvrn na mapě života je nekonečný. Jak asi můžete prožít hezký den, když vám zapomněli nahrát ponožky nebo vyžehlit denní tisk?

Vzpomínám si na jednu svou výzvednou misi v luxusním hotelu v Benátkách, skvělé to budově s podobně skvělým šéfkuchařem. Je nemožné, domníval jsem se, neužít si na takovém místě večeři. Ale mýlil jsem se. U vedlejšího stolu seděly čtyři oslnivé exempláře staré milánské šlechty. Ke štěstí však měly daleko. Bílé víno totiž nebylo vychlazeno tak, aby jim bylo po chuti. Jeden z nich zvedl na protest malíček, ale číšníkovi trvalo přes třicet vteřin, než dorazil ke stolu. Dobrý bože, kam ten svět spěje? Po celou dobu večeře jsem od jejich stolu slyšel jen naprosto bezdůvodné nesouhlasné mumlání. Bez ohledu na výborné jídlo a nádherné prostředí nebylo nic tak, *jak mělo být*. Tahle atmosféra – podezíravá a plná zklamání – postupně prostoupila celou místnost. Na dohled se nenacházel žádný veselejší milionář. Bylo to poprvé a jedinkrát v životě, co jsem jedl ve ztichlé italské restauraci.

Po několika podobných zážitcích mě pomyšlení na to, žít natrvalo mezi boháči, úplně přešlo. Musím ale přiznat, že některé jejich menší investice, ony drobné ceny útěchy, jimiž častují sami sebe, aby se dokázali probít dalším dnem, jsou extrémně příjemné a potenciálně návykové. Jakmile jednou ochutnáte pravý kaviár, je těžké vychutnat si se stejným gusem i jeho vzdálené příbuzné.

Asi nejradostnější součástí mých výzkumů, jež probíhaly v období přibližně čtyř let, bylo setkávání s umělci samými, tedy s lidmi, kteří luxusní věci produkují. Všichni, počínaje krejčími a obuvníky a konče lovci lanýžů a výrobci šampaňského, dělali svou práci rádi, věnovali mi svůj drahocenný čas a fascinovali mě svými dovednostmi. Naslouchat nadšenému znalci, jak hovoří o panamských kloboucích nebo o delikátní problematice pošírování husích jatýrek v Sauternes, je velmi objevné, a když jsem viděl, kolik talentu a trpělivosti do toho vkládají, často jsem se sám sebe ptal, proč jejich výrobky nestojí mnohem více.

V protikladu k většině kapitol věnovaných záměrnému požitkářství jsem do knihy zařadil i pár fejtonů o nedobrovolných výdajích. Nikdo z nás se totiž nedokáže vyhnout Vánocům, spropitnému nebo službám právníků, a podle mě by tudíž měly být uvedeny v každém přehledu o rozličných způsobech, jimiž jsme zbavováni svých peněz, neboť nás trvale a nákladně provázejí celým životem. Podobně nás doprovází i daňová správa, ale pomyšlení na toto téma bylo příliš depresivní, a mé upřímně míněné poznámky by navíc zcela nepochybně vedly k tomu, že by mi na oplátku nebyly v příštím roce uznány žádné výdaje.

Jelikož v dnešní době procházíme nelehkým ekonomickým obdobím, mohlo by se psaní o luxusních výdajích jevit jako poněkud nevhodné, ale co by byl náš život bez toho, kdybychom si občas nevyhodili z kopytka? A jak jsem musel neustále zdůrazňovat lidem z účtárny, skutečná kvalita je přece velmi výhodná koupě.

Peter Mayle

O LANÝŽÍCH, ŠAMPAŇSKÉM A JINÝCH POŽITCÍCH

Z anglického originálu *Acquired Tastes*, vydaného nakladatelstvím Bantam Books, New York v roce 1993, přeložila Zuzana Krulichová. Obálka, typografická úprava a sazba Jiří Franc, STUDIO 3MOSQUITOS. Odpovědná redaktorka Soňa Benediktová.

Jazykové korektury Dorota Müllerová.

Technická redaktorka Saša Švolíková.

Vydalo nakladatelství Argo, Milíčova 13, 130 00 Praha 3, www.argo.cz roku 2016 jako svou 2 736. publikaci.

Vydání druhé, v nakladatelství Argo a v tomto překladu první.

Vytiskla tiskárna Protisk.

ISBN 978-80-257-1631-1

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas

SKLAD — Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

TELEFON 226 519 383, FAX 226 519 387, E-MAIL odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém knihkupectví

www.kosmas.cz